

करैयामाई गाँउपालिकाको कार्यालय करैया, बारा

स्थानिय राजपत्र

खण्ड ५

संख्या ७

मिति: २०७८/०८/१०

भाग - १

करैयामाई गाँउपालिका

करैयामाई गाँउपालिकाको लैङ्गिक हिंसा निवारण
कोष संचालन मापदण्ड, २०७८

करैयामाई गाउँपालिकाको लैङ्गिक हिंसा निवारण कोष सञ्चालन मापदण्ड, २०७८

गाउँ कार्यपालिकाबाट पारित मिति: २०७८/०९/२२

प्रस्तावना:

नेपालको संविधान २०७२ को धारा ३८ को महिलाको हकको कार्यान्वयन गर्न र लैङ्गिक हिंसाबाट पीडित वा प्रभावितलाई तत्काल उद्धार गर्न, औषधी उपचार गर्न वा पुनर्स्थापना गर्ने कार्यका लागि गाउँपालिकामा लैङ्गिक हिंसा निवारण कोष स्थापना तथा विस्तारका लागि सशर्त अनुदान रकम खर्च सम्बन्धी मापदण्ड, २०७६ को अधिन एवं स्थानीय सरकार ऐन, २०७४ को दफा १०२ उपदफा (२) ले दिएको अधिकार प्रयोग गरी करैयामाई गाउँपालिकाको लैङ्गिक हिंसा निवारण कोष सञ्चालन मापदण्ड, २०७८ तयार गरिएको छ ।

१) संक्षिप्त नाम र प्रारम्भ:

- (क) यो कार्यविधिको नाम करैयामाई गाउँपालिकाको "लैङ्गिक हिंसा निवारण कोष सञ्चालन मापदण्ड, २०७८" रहने छ ।
- (ख) यो मापदण्ड करैयामाई गाउँपालिकाको प्रमुख ज्यूबाट प्रमाणिकरण भएपछि लागु हुनेछ ।

२) परिभाषा:

विषय वा प्रसंगले अर्को अर्थ नलागेमा यस मापदण्डमा:

- (क) "गाउँपालिका" भन्नाले करैयामाई गाउँपालिकालाई सम्झनु पर्नेछ ।
- (ख) "कोष" भन्नाले दफा (३) बमोजिमको लैङ्गिक हिंसा निवारण कोष सम्झनु पर्छ ।
- (ग) "पीडित" भन्नाले लैङ्गिक हिंसाबाट पीडित वा प्रभावित व्यक्ति सम्झनु पर्छ ।

- (घ) "घरेलु हिंसा" भन्नाले सार्वजनिक वा निजी जीवनमा लिङ्गको आधारमा कसै प्रति शारीरिक, मानसिक, यौनजन्य क्षति वा पीडा पुऱ्याउने कार्य सम्झनु पर्दछ र सो शब्दले लिङ्गको आधारमा हुने वा हुन सक्ने कुनै पनि प्रकारको अमानजन्य, पीडाजन्य वा धम्कीपूर्ण व्यवहार, दवाव, करकाप वा स्वेच्छाचारी रूपमा महिलालाई स्वतन्त्रतालाई उपभोग गर्नबाट वञ्चित गर्ने कुनै कार्य समेतलाई जनाउँछ ।
- (ड) "कोष संचालन समिति" भन्नाले मापदण्डको दफा (१) बमोजिम गठित समितिलाई सम्झनु पर्दछ ।

३) कोषको स्थापना:

- (१) लैङ्गिक हिंसा पीडित र प्रभावितहरूको तत्काल उद्धार गर्न, राहत र पुनःस्थापना गर्ने काम समेतका लागि करैयामाई गाउँपालिकाले एक हिंसा निवारण कोष खडा गरेको छ ।
- (२) कोषमा देहाय बमोजिमको रकम जम्मा गर्न सकिनेछ ।
- (क) संघीय तथा प्रदेश सरकारबाट प्राप्त हुने अनुदान रकम
- (ख) करैयामाई गाउँपालिकाको आन्तरिक स्रोतबाट छुट्याइएको रकम
- (ग) विभिन्न संघ संस्था वा व्यक्तिबाट सहयोग स्वरूप प्राप्त रकम
- (घ) अन्य कुनै आन्तरिक तथा बाहिय स्रोतबाट प्राप्त रकम
- (ड) बैंक खातामा रहेको मौज्दातबाट प्राप्त ब्याज रकम

४) कोषमा रकम जम्मा गर्ने:

करैयामाई गाउँपालिकाले प्रत्येक वार्षिक बजेटमा व्यवस्था गरी कोषमा रकम जम्मा गर्नु पर्नेछ ।

५) कोषको उपयोग:

- (१) कोषको रकम देहायको कामको लागि उपलब्ध गराउन उपयोग गरिनेछ:-
- (क) पीडितलाई तत्काल उद्धार गर्न,
- (ख) पीडितलाई औषधी उपचार उपचार गर्न,

- (ग) पीडितलाई तत्काल उपचार उपचार गराउँदा लागेको खर्च पीडकले तत्काल व्यहोर्न नसक्ने भई अदालतको आदेश बमोजिम त्यस्ती पीडितको स्वास्थ्य उपचार गर्न,
- (घ) राहत प्रदान गर्न तथा आर्थिक सहयोग उपलब्ध गराउने,
- (ङ) पीडितलाई कानूनी सहायता,
- (च) सीपमुलक तालिम प्राप्त पीडितलाई स्वरोजगारका लागि कुनै व्यवसाय स्थापना गर्नको लागि अनुदान रकम प्रदान गर्न,
- (छ) पीडित र प्रभावितका लागि पुनर्स्थापना गराउन,
- (ज) अल्पकालीन महिला सुरक्षा सेवा केन्द्र संचालनको लागि रकम प्रदान गर्न,
- (झ) पीडितको लागि कोष परिचालन समितिले तोके बमोजिमको अन्य काम गर्न,
- (२) उपनियम (१) मा जुनसुकै कुरा लेखिएको भएतापनि कोष संचालन समितिले लैङ्गिक हिंसाबाट पीडित बालबालिका तथा किशोर वा लैङ्गिक हिंसाबाट प्रभावित भई लागू पदार्थको दुर्व्यसनमा फसेका वा सडकमा आएका व्यक्तिलाई प्राथमिकता दिई कोषको रकम खर्च गर्न सक्नेछ ।

६) कोषको रकम अन्य काममा उपयोग गर्न नसकिने:

कोषको रकम दफा (५) बमोजिम बाहेक अन्य कामका लागि उपयोग गर्न सकिने छैन ।

७) राहत तथा आर्थिक सहयोगको आधार र मापदण्ड:

- (१) करैयामाई गाउँपालिकाले कोष परिचालन समिति गठन गरी पीडित र प्रभावितलाई राहत तथा आर्थिक सहयोग प्रदान गर्नु पर्दछ ।
- (२) कोष संचालन समिति उपदफा (१) बमोजिम पीडित र प्रभावितलाई रकम उपलब्ध गराउँदा देहाय बमोजिमको रकमको हद र आधार लिनु पर्दछ ।
- (क) पीडितलाई तत्काल उद्धार, औषधी उपचार, पुनर्स्थापना वा राहत तथा आर्थिक सहयोग नगरेमा गम्भीर मानवीय क्षति हुने देखिएका कोष संचालन समिति निर्णय गरी (रु.२०,०००।-)बीस हजार रुपैयाँ नबढ्ने गरी मनासिव रकम,

- (ख) हिंसा पीडितले कुनै सीपमुलक तालिम प्राप्त गरी व्यवसाय संचालन गर्नका लागि वस्तुगत सहयोग वा नगद अनुदान माग गरेमा व्यवसायको प्रकृति र औचित्यता आधारमा प्रति व्यक्ति बढीमा (रु.२०,०००।-)बीस हजार रुपैयाँ,
- (ग) पीडितलाई कानूनी सहायता, मनोवैज्ञानिक उपचार वा मनोविमर्शका लागि (रु.५,०००।-) पाँच हजार रुपैयाँमा नबढ्ने गरी लागेको यथार्थ खर्च,
- (घ) पीडितलाई तत्काल उद्धार गर्नु पर्ने भएमा सवारी साधन प्रयोग गर्नु पर्ने भए सार्वजनिक सवारी साधनबाट यात्रा गर्दा लाग्ने भाँडा रकम, खाना खर्च वापत प्रतिदिन (रु.३००।-) तीन सय रुपैयाँ र बास बस्नु पर्ने भए सो वापत छुट्टै रकम दिनु पर्ने भएमा प्रतिदिन (रु.५००।-) पाँच सय रुपैयाँको दरले लागेको यथार्थ खर्च रकम,
- (ङ) पीडितलाई अस्पतालमा भर्ना गरी औषधी उपचार गर्नु पर्ने भएमा अस्पताल आउँदा जाँदा सवारी साधन प्रयोग गर्नु पर्ने भए सार्वजनिक सवारी साधन प्रयोग गर्दा भाँडा रकम, खाना खर्च वापत प्रति दिन (रु.३००।-) तीन सय रुपैयाँ, अस्पतालमा बस्ने व्यवस्था नभई वाहिर बस्नु परेमा बास खर्च वापत प्रतिदिन (रु.५००।-) पाँच सय रुपैयाँ र उपचार खर्च यथार्थ खर्च रकम,
- (च) कोष संचालन समिति तोके बमोजिमको अन्य कामको लागि कामको प्रकृति, आवश्यकता र औचित्यताको आधारमा बढीमा (रु.१०,०००।-) दश हजार रुपैयाँ,

द) राहत तथा आर्थिक सहयोग प्राप्त गर्न निवेदन दिनु पर्ने:

(क) यस मापदण्ड बमोजिम राहत तथा आर्थिक सहयोग प्राप्त गर्न चाहने पीडित वा सरोकारवाला व्यक्तिले राहत तथा आर्थिक सहयोग पाउनु पर्ने मनासिव खुलाई कार्यालयमा निवेदन दिनु पर्नेछ ।

- (ख) उपदफा (१) बमोजिम प्राप्त निवेदन उपर जाँचबुझ गर्दा पीडित तथा प्रभावितलाई राहत तथा आर्थिक सहयोग उपलब्ध गराउनु पर्ने आधार देखिएमा मापदण्डको दफा (७) बमोजिम कोष संचालन समितिले निर्णय गरी उपलब्ध गराउनु पर्नेछ ।

(ग) उपदफा (२) मा जुनसुकै कुरा उल्लेख भएतापनि पीडित तथा प्रभावितलाई तत्काल राहत तथा आर्थिक सहयोग उपलब्ध गराउनु पर्ने मनासिव आधार देखिएमा दफा (७) बमोजिम कोष संचालन समितिबाट पछि अनुमोदन गराउने गरी संयोजकले तत्काल उपलब्ध गराउनु पर्नेछ ।

(घ) उपदफा (१) बमोजिम प्राप्त निवेदन अनुसार जाँचबुझ गर्दा पीडित तथा प्रभावितलाई राहत तथा आर्थिक सहयोग उपलब्ध गराउनु पर्ने आधार नदेखिएमा सोको जानकारी निवेदकलाई गराउनु पर्नेछ ।

९) कोष सञ्चालन समिति गठन:

(९.१) कोषको संचालन तथा व्यवस्थापन गर्ने प्रयोजनको लागि एक कोष संचालन समिति रहनेछ ।

(९.२) समितिको गठन देहाय बमोजिम हुनेछ ।

(क) गाउँपालिका उपप्रमुख	संयोजक
(ख) प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत	सदस्य
(ग) सामाजिक विकास समिति संयोजक	सदस्य
(घ) आर्थिक प्रशासन शाखा प्रमुख	सदस्य
(ङ) जनस्वास्थ्य प्रवर्धन शाखा प्रमुख	सदस्य
(च) ईलाका प्रहरी कार्यालयको प्रमुख	सदस्य
(छ) कानूनी मामिला शाखा प्रमुख	सदस्य
(ज) लैङ्गिक हिंसा निवारणको क्षेत्रमा कार्य गर्ने संघ संस्थाहरु मध्येबाट संयोजकले मनोनित गरेको एक जना सदस्य	सदस्य
(झ) महिला बालबालिका तथा सामाजिक विकास शाखा प्रमुख	सदस्य सचिव

१०) समितिको काम, कर्तव्य र अधिकार:

समितिको काम, कर्तव्य र अधिकार देहाय बमोजिम हुनेछ ।

(क) लैङ्गिक हिंसा पीडित तथा प्रभावितको उद्धार गर्ने, पुनःस्थापना गर्ने तथा राहत तथा आर्थिक सहयोग उपलब्ध गराउने सम्बन्धमा कार्यक्रम तर्जुमा गर्ने,

- (ख) लैङ्गिक हिंसा पीडित तथा प्रभावितको पहिचान गर्ने र वास्तविक पीडित तथा प्रभावितका राहत तथा आर्थिक सहयोग उपलब्ध गराउने,
- (ग) स्वीकृत कार्यक्रमका लागि कोष परिचालन गर्ने गराउने,
- (घ) स्वीकृत कार्यक्रम कार्यान्वयन भए नभएको सम्बन्धमा अनुगमन गर्ने,
- (ङ) समितिबाट गरिने कार्यक्रमको अनुगमन गर्ने वा गराउने,
- (च) लैङ्गिक हिंसा निवारणको क्षेत्रमा काम गर्ने निकायसँग समन्वय गर्ने,
- (छ) समितिलाई तत्काल आवश्यक पर्ने कोषमा रहेको रकम उपयुक्त क्षेत्रमा लगानी गर्ने,
- (ज) कोषमा रकम वृद्धिको लागि खोजी गर्ने,
- (झ) लैङ्गिक हिंसा पीडित तथा प्रभावित सम्बन्धी अन्य काम गर्ने वा गराउने,

११) समितिको बैठक र निर्णय:

- (क) समितिको बैठक आवश्यकता अनुसार बस्नेछ,
- (ख) समितिको बैठक संयोजकले तोकेको मिति, समय र स्थानमा बस्नेछ,
- (ग) समितिको कुन सदस्य संख्याको ५०% प्रतिशत भन्दा बढी सदस्यहरू उपस्थित भएमा समितिको बैठकको गणपुरक संख्या पुगेको मानिनेछ,
- (घ) समितिको बैठकको अध्यक्षता समितिको संयोजकले गर्नेछ र निजको अनुपस्थितिमा उपस्थित सदस्यहरू मध्येबाट छानेको सदस्यले गर्नेछ,
- (ङ) समितिको बैठकमा बहुमतको राय मान्य हुनेछ र मत बराबर भएमा बैठकको अध्यक्षता गर्ने व्यक्तिले निर्णायक मत दिनेछ,
- (च) समितिले आवश्यकता अनुसार गाउँपालिकाको कुनै पदाधिकारी वा कर्मचारीलाई समितिको बैठकमा पर्यवेक्षकको रूपमा आमन्त्रण गर्न सक्नेछ,
- (छ) समितिको निर्णय समितिको सदस्य सचिवले प्रमाणित गरी राखिनेछ,
- (ज) समितिको बैठक सम्बन्धी अन्य कार्यविधि समितिको बैठकमा निर्णय गरी निर्धारण गर्न सकिनेछ,

१२) समितिको प्रशासनिक खर्च:

समितिको प्रशासनिक खर्च कोषमा जम्मा भएको रकम र सो कोषबाट प्राप्त व्याज रकमको ५% प्रतिशत भन्दा बढी हुने छैन ।

१३) खाता सञ्चालन सम्बन्धमा:

क) कोषको रकम समितिको निर्णय बमोजिम कुनै वाणिज्य बैंकको खाता खोली जम्मा गर्नु पर्दछ ।

ख) उपदफा (क) बमोजिम खाता सञ्चालन प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत र लेखा शाखा प्रमुखको संयुक्त दस्तखतबाट हुनेछ ।

१४) कोषको लेखा र लेखा परिक्षण:

कोषको लेखा र लेखा परिक्षण गाउँपालिकाले अपनाएको लेखा प्रणाली र लेखा परीक्षण प्रक्रिया बमोजिम हुनेछ ।

१५) कोषको रकम फ्रिज नहुने:

कोषको रकम खर्च नभई आर्थिक वर्षको अन्त्यसम्म बाँकी रहेमा त्यस्तो रकम फ्रिज हुने छैन ।

१६) प्रतिवेदन पेश गर्ने:

क) समितिले आफूले गरेको कार्यको वार्षिक प्रतिवेदन आर्थिक वर्ष समाप्त भएको ३ महिना भित्र गाउँपालिकामा पेश गर्नु पर्नेछ ।

ख) उपदफा (क) बमोजिम समितिले पेश गरेको प्रतिवेदन गाउँपालिकाले सार्वजनिक गर्नेछ ।

१७) बैठक भत्ता:

समितिका संयोजक र सदस्यले समितिको बैठकमा भाग लिए वापत गाउँपालिकाले तोके बमोजिमको रकम बैठक भत्ता पाउँनेछन् ।

१८) कोषको सचिवालय: कोषको सचिवालय गाउँपालिकाको कार्यालयमा रहनेछ ।

१९) अभिलेख राख्ने: समितिले आफुले गरेका कामको अभिलेख दुरुस्त राख्नु पर्नेछ ।

२०) निर्देशन दिन सक्ने:

क) गाउँपालिकाले समितिको काम कारवाहीको सन्दर्भमा समितिलाई निर्देशन दिन सक्नेछ ।

ख) उपदफा (क) बमोजिम गाउँकार्यपालिकाले दिएको निर्देशन पालना गर्नु समितिको कर्तव्य हुनेछ ।

२१) अधिकार प्रत्यायोजन:

समितिले यस कार्यविधि बमोजिम आफुलाई प्राप्त अधिकार मध्ये आवश्यकता अनुसार केही अधिकार समितिको संयोजक, सदस्य र गाउँपालिकाले तोकेको कुनै अधिकृत कर्मचारीलाई प्रत्यायोजन गर्न सक्नेछ ।

२२) कोष खारेज हुन सक्ने:

(क) कुनै कारणवस कोष संचालन गर्न आवश्यक नदेखिएमा गाउँपालिकाको निर्णय कोष खारेज गर्न सकिनेछ ।

(ख) उपदफा (क) बमोजिम कोष खारेज भएमा कोषको रकम हस्तान्तरण सम्बन्धी निर्णय गाउँपालिकाको बैठकबाट हुनेछ ।